

PSYKONEVROIMMUNOLOGI

Emmauskonferansen 2013

Hildegunn M. T. Schuff

*Ansgar Teologiske Høgskole
og ABUP, Sørlandet sykehus*

«En sunn sjel i et sunt legeme...»

- ▣ Sammenhenger mellom religion og helse i lys av psykonevroimmunologi (PNI)
- ▣ Samspillet mellom psykiske og fysiske prosesser
- ▣ Kropp-sjel-spørsmålet (mind-body)
- ▣ ...og 'det udelte mennesket'
- ▣ António Barbosa da Silva: *Sammenhenger mellom psykologi, religion og helse* (2013)

Troen som styrkedrikk

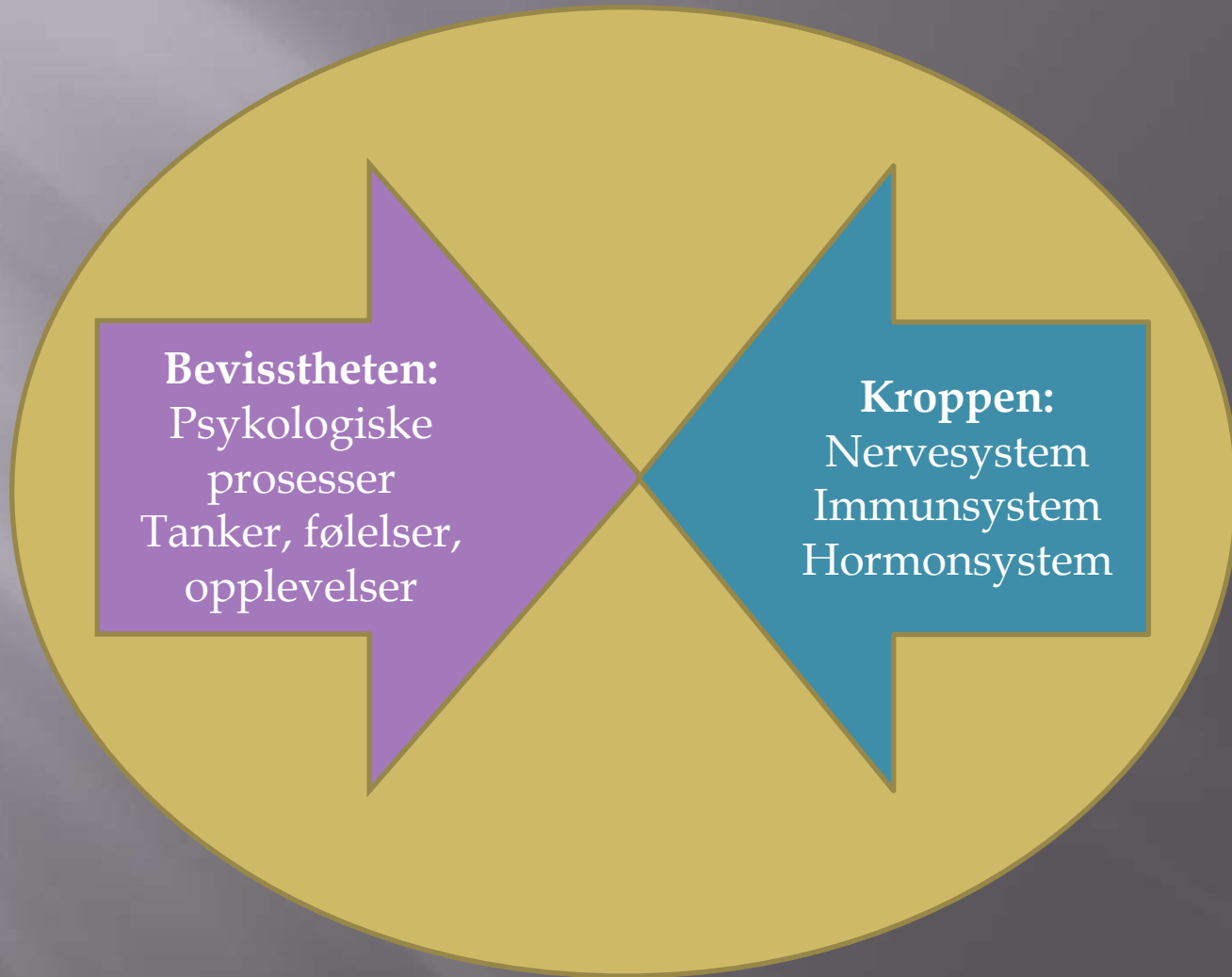
Stol på Herren av hele ditt hjerte,
støtt deg ikke til din egen innsikt!
Tenk på ham hvor du enn ferdes,
så gjør han stiene dine jevne.
Vær ikke vis i egne øyne,
frykt Herren og vend deg bort fra det onde!
Det blir til helse for kroppen,
en styrkedrikk for marg og bein.

Ordspråkene 3, 5-8

Religiøs aktivitet korrelerer med helse

- ▣ ...også i nye norske studier (Sørensen 2012)
- ▣ HUNT: Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag, 50.405 respondenter
- ▣ Kirkegjengere
  - Har lavere blodtrykk
  - Blir mindre deprimert
- ▣ Psykonevroimmunologi kan belyse *hvordan* dette henger sammen; samspill kropp-sjel

Psykoneuroimmunologi

Hva er religion?

RELIGION

Sosial
institusjon,
fellesskap

Tro

Handling

Opplevelse

‘Vårt forhold til den ytterste virkelighet’

Hva er helse?

HELSE

Pluralistisk-holistisk definisjon

Fenomenologisk:
Opplevd
velbefinnende

Biomedisinsk:
Fravær av
sykdom

Humanistisk:
Evne til å
realisere mål

Evne til
tilpasning og
selvledelse

‘Fullkomment fysisk, mentalt og sosialt velbefinnende’

Lepers - I heal the lepers!

HEALING LEOPARDS?

Spots all over the place

Pavlov's Dog

Original illustration from an article published in 1909 entitled *The Method of Pavlov in Animal Psychology*. The text accompanying the illustration was as follows:

A dog whose normal salivary reaction had been carefully observed and in which the habit of responding to a certain sound had been developed was placed in an apparatus similar to that of Fig. 2.

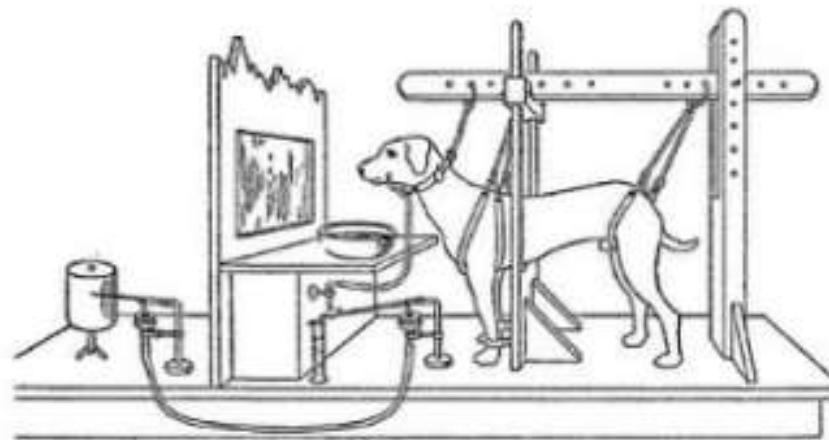
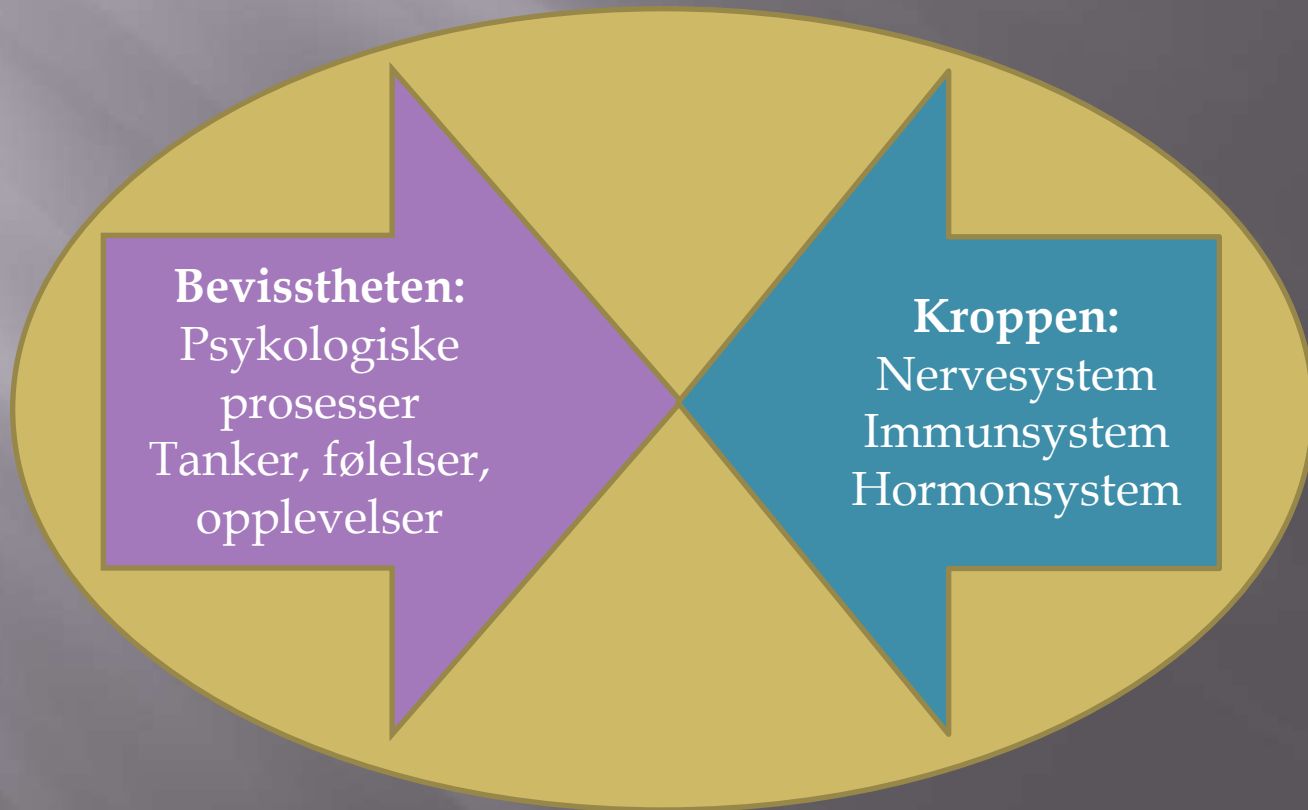

FIG. 2.

www.all-about-psychology.com

Psykoneuroimmunologi

- ▣ Økt innsikt i sammenhengene gjennom 1900-t.
- ▣ Robert Ader brukte begrepet PNI først i 1975

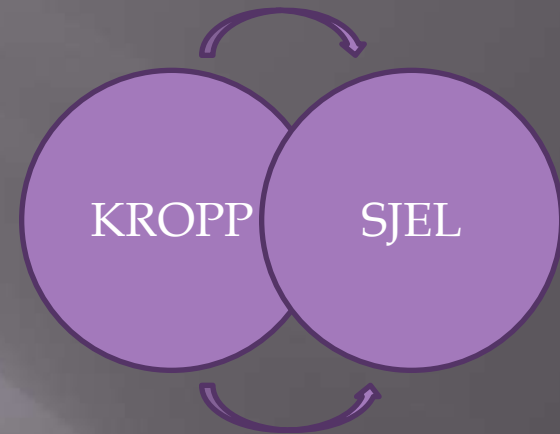
Ulike syn på kropp og sjel

Dualisme	Kroppen og sjelen separate deler	<i>Platon, Descartes</i>
Kartesisk dualisme	Kroppen og sjelen separate, mentale og fysiske prosesser – uavhengige	<i>Descartes</i>
Materialisme, monisme	Bare fysiske fenomener finnes. Tanker og følelser = elektriske impulser i hjernen	<i>(Aristoteles: Sjelelige fenomener kan ikke måles), britiske empirister, James</i>
Idealisme	Bare mentale fenomener finnes	<i>Berkeley</i>
Epi-fenomenalisme	Mentale prosesser = subjektive biprodukter av kroppslige prosesser	<i>Skinner</i>
Identitetsteori	Mentale fenomener er det samme som prosesser i nervesystemet	<i>Lübcke</i>
Holisme, interaksjonisme	Fysiske og mentale fenomener påvirker hverandre	<i>Xang Ji, Ibn Sina, nyere psy./med.</i>

Samspill mellom kropp og bevissthet

- ▣ I dag: Biopsykososial modell, mer helhetlig forståelse

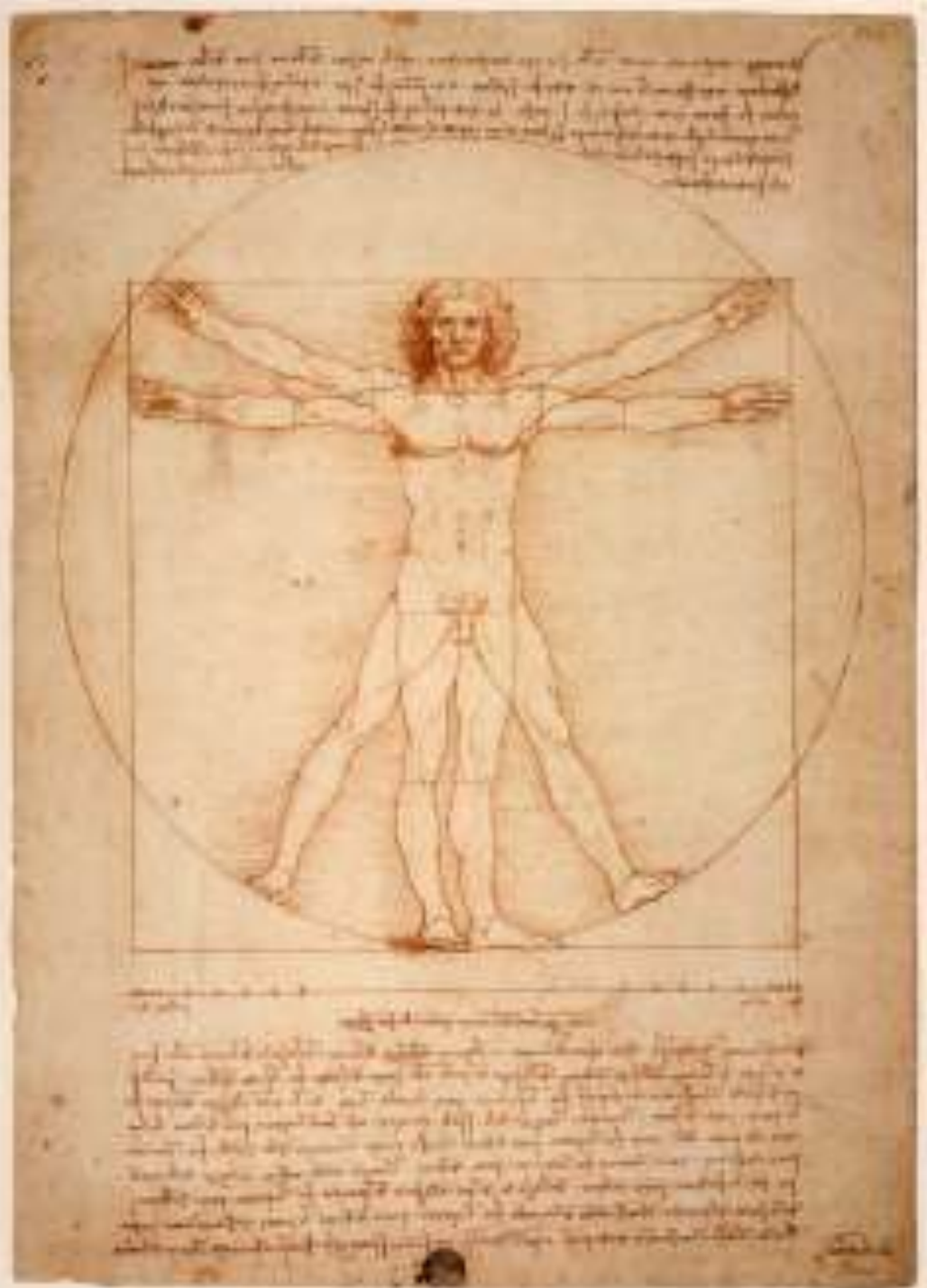
- *Interaksjonisme*

- ...eller *monistisk materialisme* (epifenomenalisme eller identitetsteori)

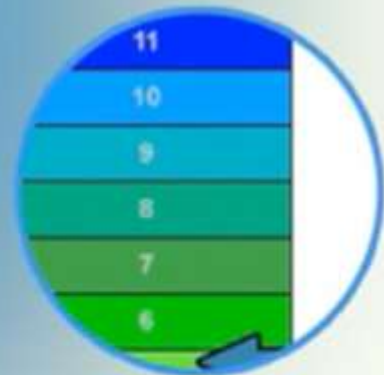

Det udelte menneske

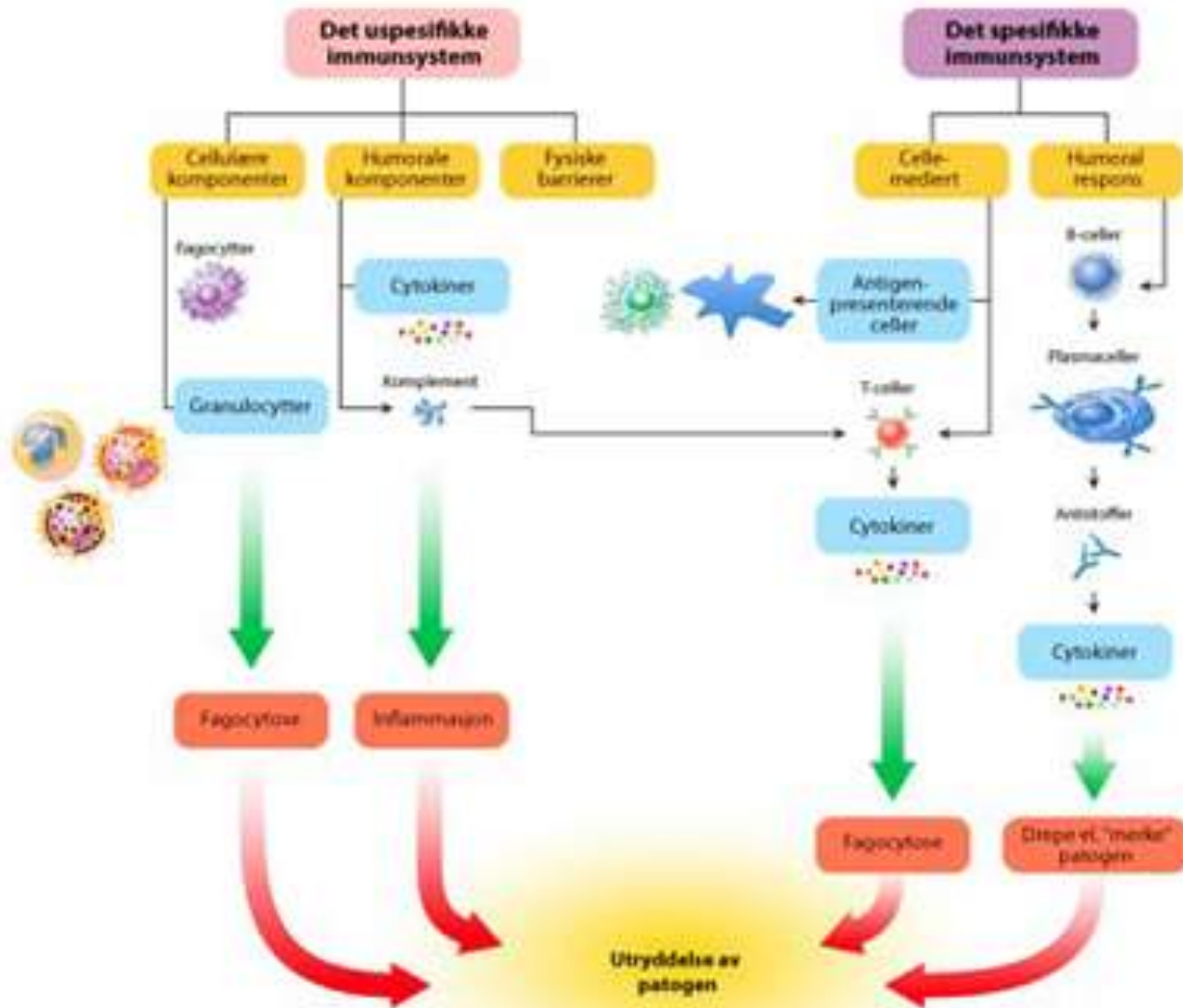

Immunforsvaret – ytre og indre

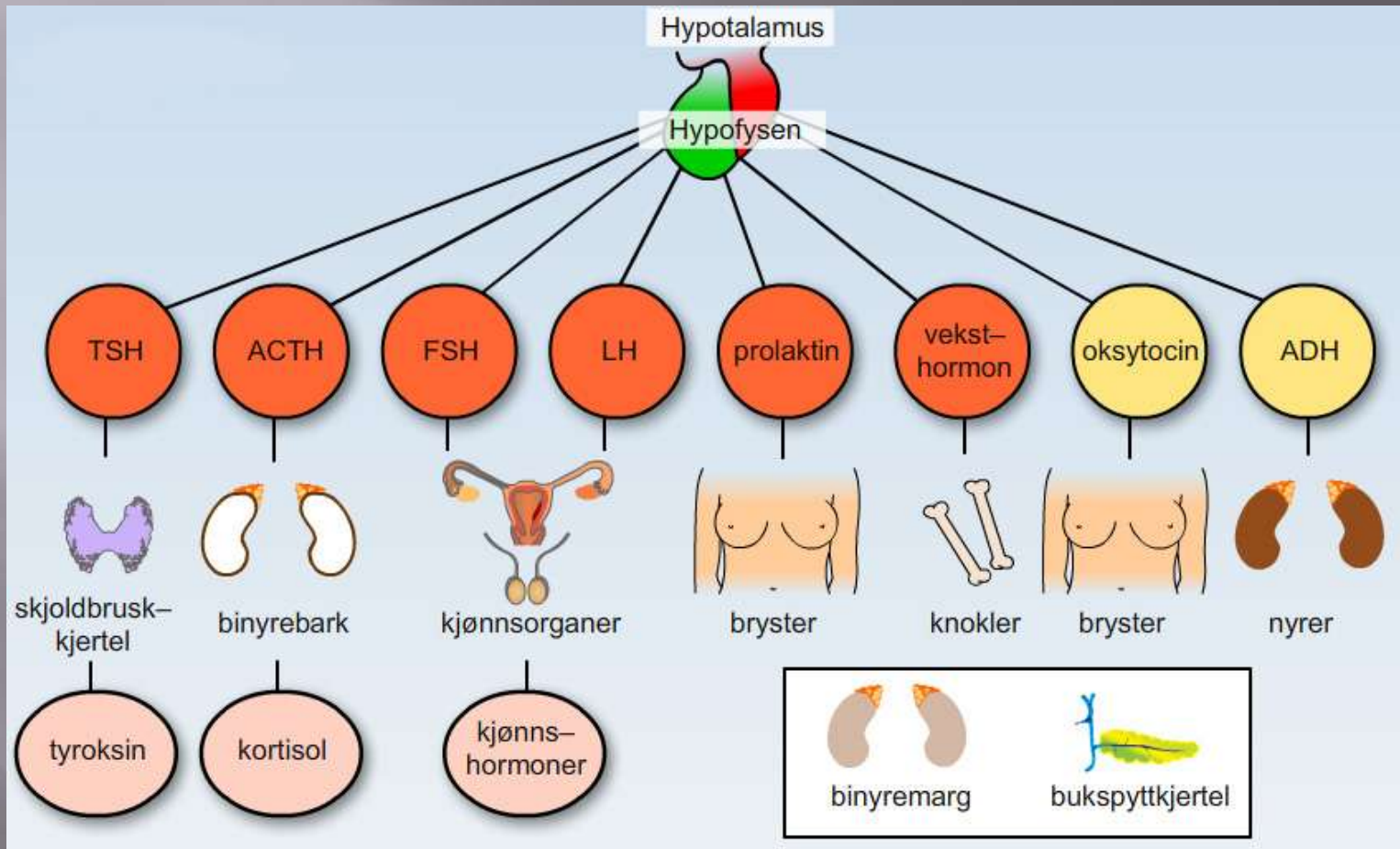
ytre forsvar

Oversikt over immunsystemets komponenter

Hormonsystemet

Nerve-system og stress-respons

Parasympatisk nervesystem (hvile og fordøyelse)

trekker sammen pupillen
mer spytt

roer hjertet

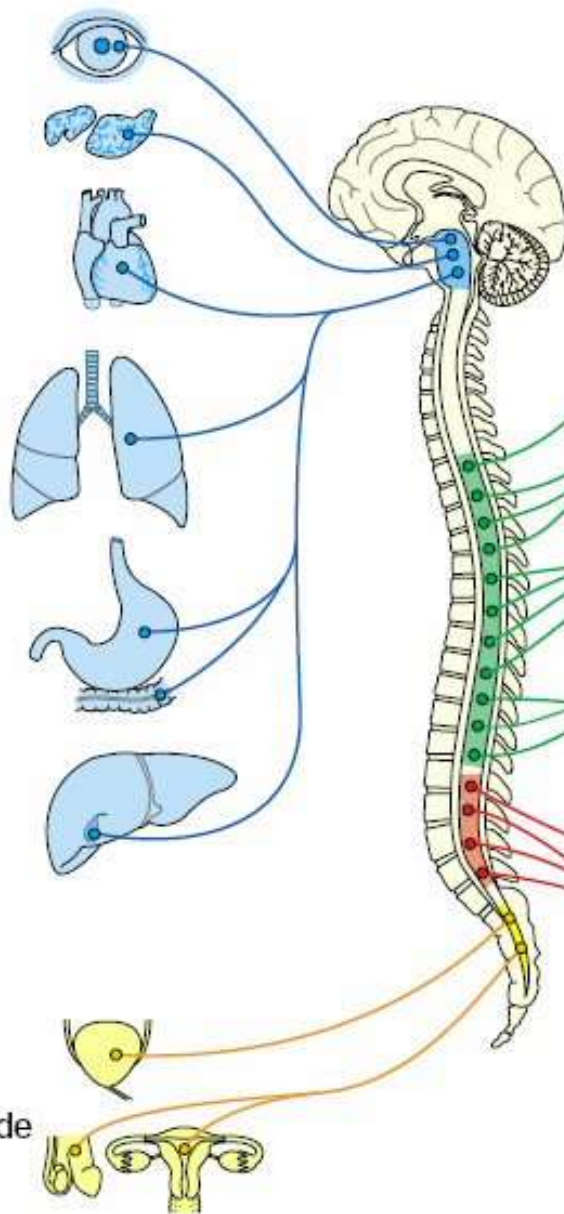
avslappet pusting

stimulerer fordøyelsen

stimulerer gallen

urinblæren trekker seg sammen

økt blodmengde til kjønnsorganene

Sympatisk nervesystem (sloss eller flykte)

utvider pupillen

mindre spytt

øker puls

øker pusting

hemmer fordøyelsen

stimulerer frigjøring av glukose

produserer adrenalin

avslappet urinblære

reducerer blodtilstrømming i kjønnsorganene

THERE ARE ONLY
TWO TIMES
I FEEL STRESS:

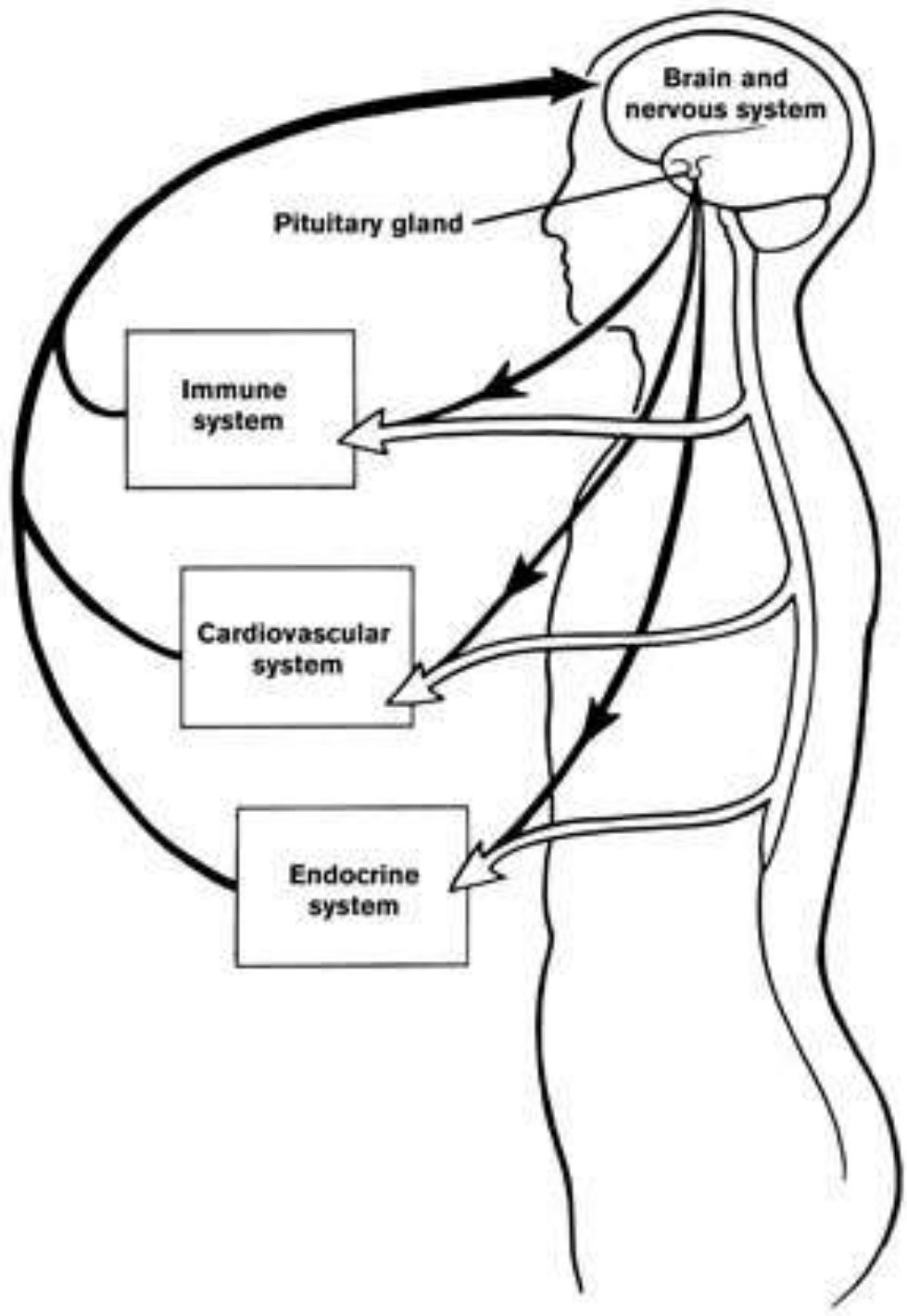

DAY AND NIGHT.

Religiøs mestring
kan dempe stress

Hjernen er ikke alene

- ▣ Hva innebærer det?
- ▣ PNI gir sterke argumenter for at religion påvirker helsa positivt
- ▣ I hjelpeyrker: Møte mennesker som en integrert helhet
- ▣ I forskning: Tverrvitenskapelig, ulike metoder

Religion

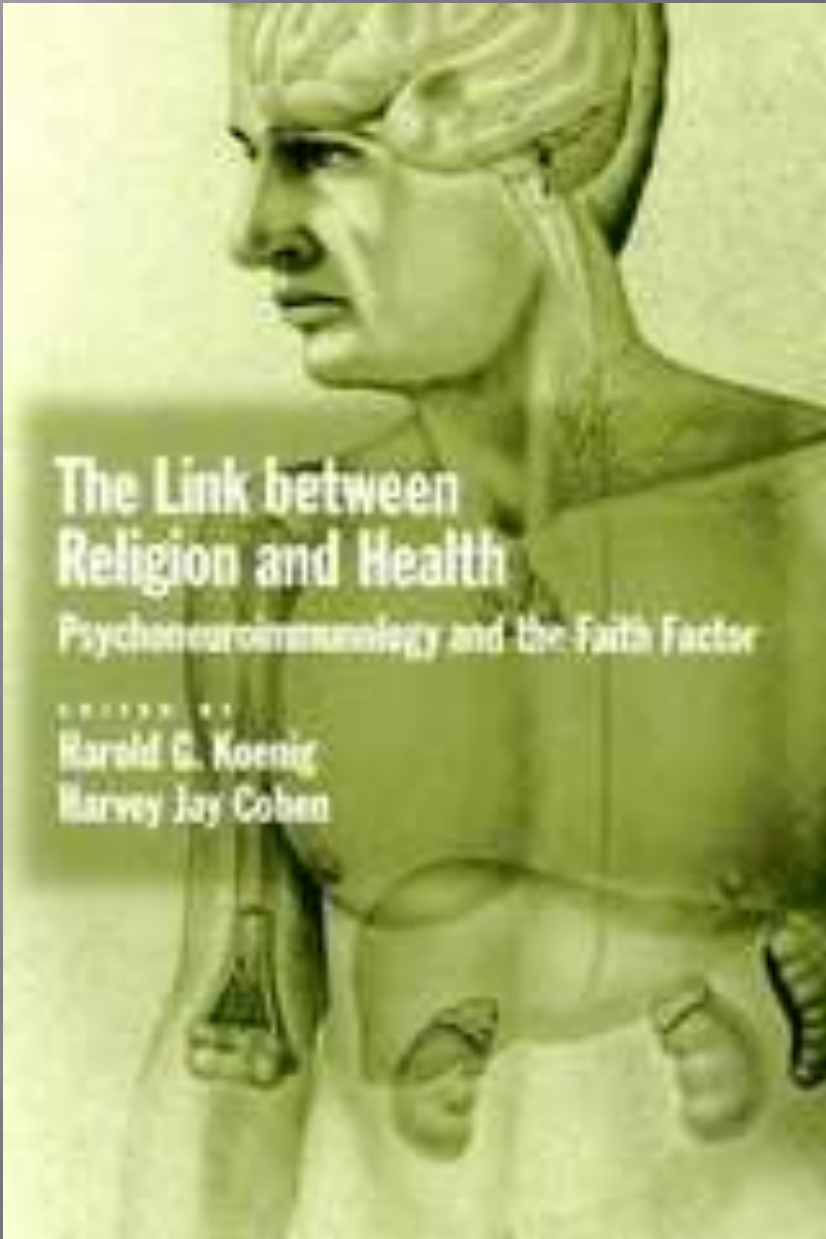
- Sosialt fellesskap
- Tro
- Handling
- Opplevelse

...bidrar med...

- Sosial støtte
- Stressmestring
- Tanker
- Refleksjon
- Mening
- Emosjoner
- Optimisme og håp
- Estetiske opplevelser
- Opplevelse av aksept

...fremmer helse

- Fysisk – immunforsvar, hormonsystem, nervesystem, stressrespons
- Opplevd livskvalitet og lykke
- Evne til å oppnå mål og mening
- Evne til tilpasning og selvledelse

**The Link between
Religion and Health**

Psychoneuroimmunology and the Faith Factor

.....
Edited by
Ronald G. Koenig
Harvey Jay Cohen